BIBLIOTECA CENTRALA ASTRA SIBIU

Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 130 Luni 15 Mai 1939
16 Pagini
P I I-I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Colonizarea în Cadrilater

Cercetând situația colonizărilor din țară, ministrul agriculturii și domenilor, d. N. D. Cornățeanu, a făcut unele triste constatări în ce privește colonizarea în Cadrilater.

Problema nu e nouă, noi am discutat-o în nenumărate rânduri și faptul că d. ministru Cornățeanu a constatat că în rândurile celor 20.000 de români colonizați în această parte a țării, la 141 de loturi, numai 79 sunt cultivate de coloniști, trebue socotit drept efectul unor cauze cari trebuiau de mult soluționate și remediate.

Pe lângă sancționarea imediată a tuturor celor cari nu înțeleg să se achite de obligația pe care și-au luat-o de a-și cultiva singuri pământul și de a se stabili ca pionieri ai românismului în acel ținut, trebue să luăm alte măsuri cari să cuprindă problema colonizării în întregul ei.

In primul rând suferim consecințele neexercitării la vreme a dreptului de preempțiune al statului, când am lăsat ca pământurile pacinicilor noștri concetățeni, turcii — concetățeni chemați în patria lor — să fie acaparate fie de latifundiari, fie de bulgarii cari își consolidau astfel situația.

In loc ca pe terenurile abandonate astfel, să fi pus țărușii cât mai mulți ai românismului, am făcut o politică mioapă, nepreväzătoare, fără să ne gândim că partea predominantă a chestiunei este consolidarea românismului în marginea fruntariilor.

In al doilea rând chiar pentru cei cărora li s'au dat pământuri, noi am arătat că soluția nu este desăvârșită câtă vreme nu se dau coloniștilor posibilități materiale pentru începerea unei vieți noui, cu greutățile inerente ori cărui început, scoțând în evidență sistemul admirabil cu care statul italian înzestrează până la cel mai mic amănunt pe cei trimiși să colonizeze anumite regiuni ale imperiului italian.

Organizarea distribuirii creditelor, prin stabilirea unei rețele de bănci populare, valorificarea produselor agricole, înzestrarea tuturor gospodăriilor coloniștilor cu inventarul necesar sunt parte din punctele interesante pe care d. ministru Cornățeanu își propune să le realizeze spre a îndrepta pe un făgaș solid o populație a cărei covârșitoare importanță n'am apreciat-o la vreme.

Timpul nu este pierdut, iar dacă de aci înainte vom lua cu seriozitate și perseverență măsurile de rigoare, vom face o operă mare nu numai din punct de vedere social, ci mai ales din punct de vedere național.

JUAN LES PINS
— COASTA DE AZUR —
de I. Panteli Stanciu
(Expoziția din sala „Universul"

MAGHIARII ȘI SECUII

NECESITATEA UNEI PROPAGANDE IN STRAINATATE

de R. SEIȘANU

In diferite ziare și reviste străine, se publică articole privitoare la populația Transilvaniei cu date eronate în ce privește repartiția ei după origina etnică, adică pe neamuri.

Aproape toate publicațiunile străine, chiar amice nouă, înglobează pe Secui în grupul minoritar maghiar.

Așa, de ex. ziarul „L'Ordre" din Paris, de sub direcția amicului nostru, d. Emile Buré, a publicat în numărul cu data 8 Mai a. c. un articol al unui colaborator al său, în care se spune, că minoritatea maghiară din România, contează 1 și jumătate, până la 2 milioane de suflete (!?)

Dacă adversarii noștri au interesul să sporească numărul maghiarilor din Transilvania, spre a prezinta minoritatea maghiară, omogenă și puternică, prin ignorarea și sacrificarea elementului etnic secuesc, unii dintre prietenii noștri din apus, cad în aceeaș greșeală numai din cauza lipsei de informații precise asupra repartiției minorităților din țara noastră, ca și a lipsei de cunoștințe istorice relative la Transilvania.

De aceea se impune — după cum am cerut în repetate rânduri — să se răspândească în străinătate publicațiuni cu date exacte, privitoare la situația minorităților din România, întocmite de persoane calificate, spre a fi puse la dispoziția tuturor celor ce vor să cunoască adevărul. O documentare în chestiunea maghiaro-secuiască, este necesară, spre a nu se umfla numărul maghiarilor, pe socoteala altui grup etnic.

Toți istoriografii maghiari până la 1918, au stabilit deosebirea între unguri și secui, atât din punctul de vedere al originei lor etnice, cât și al moravurilor, obiceiurilor și tradițiilor lor.

Nu pomenesc oare istoricii maghiari,—fie vechi, fie moderni, — de faimoasa adunare dela Alba Iulia din 1291, sub domnia ultimului rege din dinastia Arpazilor, Andrei III, la care au luat parte nobilii Români, Sași și Secui din Transilvania?

Pe atunci nu existau maghiari în Transilvania și deaceea au fost pomeniți numai nobilii Români, Sași și Secui.

Mai târziu, când s'a realizat unirea celor trei, așa zise „națiuni" din Transilvania, din care au fost excluși românii, de oarece împotriva lor a fost înființată această uniune, se pomenește de nobilii maghiari ,de sași și iarăși de secui.

Cel mai mare cronicar al secuilor din secolul al XVIII-lea, Terey, scria că „Nenorocirea Transilvaniei totdeauna din țara ungurească și dela unguri s'a tras..."

Ar fi putut oare scrie rândurile acelea cronicarul Terey, dacă secuii s'ar fi considerat unguri?

Istoricul german, Georg Reichersdorff, în importanta sa lucrare asupra Transilvaniei, publicată în 1595, în limba latină, spune că secuii nu sunt din acelaș neam cu ungurii.

Un istoric modern maghiar, A. de Bertha, în „Magyars et Roumains" din 1899, spune că „Secuii sunt urmașii direcți ai Hunilor".

Contele Bethlen, fostul prim ministru al Ungariei, într'o carte a sa publicată, la Budapesta, în 1913, privitoare la

(Continuare in pag. 2-a)

Vaporul cu care călătoresc

Suveranii Angliei, și-a reluat viteza normală

Londra, 12 (Rador).—**Reprezentantul agenției „Reuter" telegrafiază de pe bordul vaporului, cu care Suveranii Marei Britanii se îndreaptă spre America:**

La ora 11 și 45 ceața risipindu-se, Empresss Of Australian și-a putut relua viteza normală.

SCRISORI DIN PARIS

Apărarea pasivă

și căi subterane

de RENE SAIVE

Paris, Mai

Parisul continuă, în liniște, să se pregătească pentru cele mai grele eventualități. Imparțirile de măști contra gazelor și a sacilor de nisip continuă în ritmul prevăzut.

Serviciile oficiale ale apărării pasive sunt în plină activitate, iar ocrotirea subterană a capitalei face obiectul unor studii foarte atente.

Cum stăm însă cu sistemul de ocrotire colectivă?

*

Parisul numără 370 locuitori pe hectar, în medie, și chiar 800 locuitori în anumite puncte. Proporția aceasta este superioară Londrei sau Berlinului, de pildă.

S'a socotit că ocrotirea trebuie asigurată, în caz de alarmă, prin împrăștierea populației.

Serviciile prevăd, în prezent, îndepărtarea a 1.500.000 persoane în nouă zile, cu trenul, sau cu autobuzul.

Ele admit, apoi, că 200 mii automobile de turism pot evacua pe proprietarii și familiile lor : capacitatea drumurilor actuale ar fi cam de 10 mii automobile pe ceas.

Metoda aceasta de evacuare presupune, firește, existența unei atmosfere relativ liniștită. Aplicarea ei ar fi, desigur, foarte grea în cazul că s'ar declara ostilitățile.

Iată dece se examinează crearea unei vaste rețele de autostrăzi subterane cari, pornind din centrul Parisului, s'ar uni cu șoselele naționale, departe, în plin

(Continuare in pag. 2-a)

DOUĂ DISCURSURI

Două discursuri cu răsunet mondial au fost rostite Joi la Paris și la Londra de d-nii Daladier și Chamberlain.

Paralelismul celor două discursuri este evident. Fondul expunerii celor doi bărbați de Stat este identic. Problema europeană de astăzi, pentru Marea Britanie ca și pentru Franța, este de a se ști dacă viitorul regim al continentului va fi un regim de dominație prin forță sau unul de colaborare pașnică. Amândouă țările doresc libera conlucrare a tuturor popoarelor pacifice, dar sunt decise să opună vigilența și hotărârea lor de apărare față de orice amenințări și rezistența lor față de orice diktat", după expresia d-lui Chamberlain. Primul ministru englez precizează că Anglia nu vrea nici să stânjenească expansiunea comercială firească și legitimă a Germaniei în Europa centrală și răsăriteană, nici să izoleze Germania din punct de vedere politic, dar că „ea nu este dispusă să stea deoparte și să vadă cum independența țărilor este distrusă una după alta".

Pentru a asigura o astfel de politică de pace prin colaborare și de resistență comună la agresiune, cele două mari puteri folosesc o îndoită metodă : militară și diplomatică.

Din punct de vedere militar, Marea Britanie ca și Franța își desăvârșesc înarmările. Cea dintâiu a introdus serviciul militar obligator. Cât despre Franța, d. Daladier anunță nu numai că ea își va menține măsurile militare, ci le va spori, dacă anumite țări își mențin la rândul lor măsurile de mobilizare parțială. In 1939, Franța va consacra 50 de miliarde de franci pregătirii ei militare, fără ca aceasta să zguduie soliditatea situației ei financiare, care rămâne bună.

Din punct de vedere diplomatic, cele două mari puteri occidentale au ca obiectiv strângerea laolaltă a tuturor națiunilor pentru menținerea păcii printr'un acord general spre a-și organiza în mod colectiv securitatea. Nucleul acestui sistem de rezistență colectivă îl alcătuiește solidaritatea deplină franco-engleză. Franța și Anglia se adresează pentru organizarea acestei securități tuturor Statelor interesate fără excepție. Până astăzi acțiunea diplomatică franco-engleză a înfăptuit un tratat de asistență mutuală între Anglia și Polonia și un sistem de garanții unilaterale în favoarea României și Greciei. In concepția franco-britanică sistemul acesta parțial trebue completat printr'un acord cu Turcia pentru securitatea Mediteranei orientale — acord, care a și fost realizat — și printr'o înțelegere cu Rusia Sovietică, pe care cele două Mari Puteri o socotesc esențială pentru securitatea Europei orientale.

Iată părțile comune ale discursurilor d-lor Chamberlain și Daladier. Fiecare din expunerile celor doi bărbați de Stat conțin însă și elemente de politică pozitivă, speciale fiecăreia dintre ele.

D. Chamberlain tăgăduește categoric ca bazele acordului naval anglo-german au fost nimicite. Guvernul englez consideră încă în vigoare acest text, care a fost și poate fi socotit ca simbolul înțelegerii dintre Anglia și Germania.

A doua declarație importantă a primului ministru englez este cea privitoare la Danzig. Deși Marea Britanie ar fi fericită să vadă neînțelegerile polono-germane rezolvate prin discuții amicale, totuși o încercare de a modifica prin forță situația, în așa fel încât independența Poloniei să fie amenințată, ar produce „în mod inevitabil" o conflagrație generală, în care ar fi implicată și Anglia. Declarația atât de hotărâtă a d-lui Chamberlain apare în toată seriozitatea ei, dacă reamintim întâi că, potrivit acordului anglo-polon din 6 Aprilie, asistența mutuală intră în funcțiune dacă Polonia se socotește amenințată și ia hotărârea de a se apăra și în al doilea rând, că, în ultimul său discurs, d. Beck a propus un condominiu polono-german la Danzig, dar a respins cu hotărâre eventualitatea

(Continuare in pag. 2-a)

Unități engleze in apele grecești

Atena, 12 (Telcr). — Unitățile flotei militare engleze, cari staționează în Mediterană și cari, pe baza autorizației autorităților elene, au început să se deplaseze în apele grecești, își continuă manevrele în Marea Ionică. Mai multe cuirasate s-au concentrat azi în jurul portului Kalamata.

ACORDUL ANGLO-TURC A FOST INCHEIAT

TEXTUL ACORDULUI

Ankara, 12 (Rador). — **Vineri după amiază, în Marea Adunare Națională turcă, d. Refik Saydam, președintele consiliului de miniștri, a vorbit despre situația externă.**

D-sa a adus la cunoștința Adunării textul acordului turco-britanic, care este următorul:

„ART. 1. — Guvernul Majestății Sale britanice și guvernul turc au intrat în strânsă consultare și discuțiunile în care s'au angajat și cari sunt încă în curs au arătat obișnuita lor identitate de vederi.

ART. 2. — S'a convenit că cele două state vor încheia un acord definitiv, pe lungă durată, conținând angajamente reciproce, în interesul securității lor naționale.

ART. 3. — In așteptarea încheerii acordului definitiv, guvernul Majestății Sale britanice și guvernul turc declară că, în cazul unui act de agresiune, care ar duce la un război în regiunea Mediteranei, ele vor fi gata să coopereze în mod efectiv și să-și acorde reciproc tot ajutorul și sprijinul ce le stă în putere.

ART. 4. — Această declarație, precum și acordul proectat, nu sunt îndreptate în contra niciunui alt stat și au de scop să asigure Marei Britanii și Turciei un ajutor și sprijin reciproc, în cazul când acestea ar fi necesare.

ART. 5. — Este recunoscut de către cele două guverne că anumite chestiuni, inclusiv definiția mai precisă a diverselor condiții în cari s'ar declanșa jocul angajamentelor reciproce, vor cere o examinare mai aprofundată, înainte de a putea fi încheiat acordul definitiv.

Această examinare este acum în curs.

ART. 6. — Cele două guverne recunosc că este deasemnei necesar să se asigure stabilirea unei securități în Balcani și sunt în consultare pentru a atinge acest scop, cât mai curând posibil.

ART. 7. — Este bine înțeles că dispozițiunile aci enunțate nu împiedecă nici pe unul, nici pe celălalt guvern, de a încheia, în interesul general al consolidării păcii, acorduri și cu alte state".

Declarațiile d-lui Chamberlain

Londra, 12 (Rador). — **D. Chamberlain a anunțat în ședința de Vineri a Camerei Comunelor că consultările între guvernele Marei Britanii și Turciei continuă și că ele au arătat identitatea de vederi dintre cele două țări.**

Cele două guverne, a precizat primul ministru, vor încheia, în curând, un acord definitiv, pe termen lung și cu caracter de reciprocitate, în interesul securității lor naționale.

In așteptarea încheerii acestui acord definitiv, cele două guverne declară că în cazul unui act de agresiune, care ar duce la un război în regiunea mediteraneană, cele două guverne vor fi gata să coopereze efectiv și să-și dea reciproc întregul sprijin și toată asistența ce le stă în putere.

Această declarație nu este îndreptată împotriva niciunei națiuni și are numai scopul de a asigura Anglia și Turcia de un sprijin și o asistență mutuală în caz de nevoe.

Cele două guverne recunosc că anumite chestiuni pretind o definiție mai precisă și continuă în acest scop studiul ei. Ambele guverne recunosc că este deasemenea necesar să se stabilească securitatea în Balcani și se vor consulta mutual pentru a atinge acest scop cât mai repede cu putință.

Acest aranjament nu împiedică pe niciunul dintre guverne să încheie acorduri cu alte țări în interesul general al consolidării păcii.

Maiorul Attlee, șeful grupului parlamentar laburist, întrebat dacă înțelegerea Turcia va fi urmată de conversații între statele majore

D. Chamberlain a declarat că nu crede ca aceasta să se întâmple până nu va fi semnat acordul definitiv.

Ploaia torențială

de Vineri noapte

Timp de aproape trei sferturi de oră, s'a abătut asupra Capita lei un adevărat potop, producând inundații mai pretutindeni

Vineri seară, încă de pela ora 7 jum., înainte de a se întuneca, nori groși, plumburii, au început să se adune de-asupra Capitalei. In timp ce la orizont se produceau fulgere tot mai sese, orașul era învăluit într'o atmosferă de zăpușală, premergătoare ploii de mai târziu.

Intr'adevăr, la ora 10 seara, picături mari au început să cadă, iar după 10 minute o ploaie torențială, însoțită de manifestațiuni electrice, s'a abătut asupra Capitalei. Timp de mai bine de trei sferturi de oră a durat acest adevărat potop.

Datorită marei cantități de apă căzută, s'au format puhoaie, pe cari gurile de canal nu le puteau absorbi, ceeace a făcut ca multe străzi, chiar din centru, să fie acoperite de apă în întregime, întrucât stratul de apă trecea peste bordurile trotuarelor.

Pe străzile situate în vale, șuvoaiele ce se scurgeau vertiginos depe străzile în pantă, au făcut ca circulația pietonilor să devie aproape cu neputință, — exceptând pe cei cari s'au încumetat să-și scoată încălțămintea, — căci stratul de apă se urcase până la scara automobilelor.

După ora 11 seara, când ploaia s'a mai potolit, gurile de canal au putut absorbi marea cantitate de apă căzută, degajându-se astfel în parte străzile.

INUNDAȚIILE

Cum era și fatal, în urma revărsării unei cantități atât de mari de apă, s'au produs inundații mai pretutindeni, chiar și în centru, — de cartierele periferice cu străzi lipsite de canal sau prin locuri unde curțile sunt sub nivelul străzilor, nici nu mai vorbim.

Dacă în centru apa a pătruns prin pivnițele și subsolurile a numeroase case particulare sau diferite clădiri mari ale unor întreprinderi, atingând un strat de o grosime de peste jumătate metru,

(Continuare in pag. 2-a)

Flota engleză va veni în ajutorul României

D. Henderson a întrebat dacă se prevede dreptul pentru vapoarele de război britanice de a pătrunde în marea Neagră spre a veni în ajutorul României.

Primul ministru a răspuns că declarația pe care a citit-o nu acoperă, firește, puncte specifice de asemenea natură, care, însă, fără îndoială vor fi acoperite prin acordul definitiv.

ȘI ACORD MILITAR

Londra, 12 (Rador). „Daily Express" crede și că s'ar fi încheiat acord militar între Turcia și Marea Britanie.

Sosirea d-lui Mitiță Constantinescu in gara Roma

Dela stânga la dreapta : d. ambasador Gianini, d. Mitiță Constantinescu, d. Taon de Revel, d. ambasador Comnen și guvernatorul Băncii Italiei d. Azzolini